

Előfizetési díj.

Videkekre postán vagy helyben házhoz hordva:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy óra helyben	1 „
Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadunk el.	

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször használt garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22). Haasstein et Vogler
Wien
Wallischgasse Nr. 10.

Nyilvtérli cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállítás:

Belkírály-utca szeglet trencsin-vár 7. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjazatnak.

Kéziratok nem adatk vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1874. második fél évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy óra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kiküldése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Budapest, július 5. 1874.

(M. A.) A képviselőház pénz- és vasutügyi bizottságai befejezték immár a tömösi és orsovai vasuti összeköttetésekről szóló törvényjavaslatok tárgyalását s e törvényjavaslatokat a jövő hét folytán az osztályok is tárgyalás alá veendik.

Rendkívül fontossága, hazánk közgazdasági és pénzügyi helyzetét a legközvetlenebbül érdeklő kérdések függnek össze ezen csatlakozások kiépítésével. Legfontosabb reánk nézve ezek közül bizonyára az, hogy biztosítsák a két csatlakozás egy idejű megnyitása, nehogy az orsovai csatlakozásnak előbb történő megnyitásával eltereltesse a tömösi csatlakozás felé vezető pályáinkról a világforgalom, a mely nehezen cserélne aztán föl megszokott útját egy másikra, még ha ez előnyös volna is amannál.

A Romániával kötött nemzetközi szerződésben a tömösi csatlakozás eszközölésére szükséges pályarészek kiépítésére négy évi határidő köttetett ki. Ugyanennyi határidővel fog engedélyeztetni az osztrák államvaspálya-társulatnak is a temesvár-orsovai pálya kiépítése. Nem valószínű ugyan, hogy ezen utóbbi pálya az engedélyes társulat legnagyobb erőfeszítése mellett is jelentékenyebb idővel e négy év előtt ki fog épülni, de a pénzügyi bizottság még is jónak látta felvenni az engedélyokmányba azon — nézetünk szerint is helyes — kikötést, hogy ha előbb épülne ki a pá-

lya a kitűzött határidőnél, karansebes-ország-határszéli részének megnyitása még is legfeljebb csak három hóval történhessék a négy év letelte előtt.

A kérdés súlypontja abban rejlik, hogy vajjon létre fog-e jöhetni a tömösi összeköttetés is a mondott négy év alatt.

A magyar kormányon bizonyára nem fog mulni a kiépítés siettetése. A leggyorsabb felfogás is beláthatja azt, hogy itt minden mulasztás és késedelem valóságos mérénylet lenne az ország legfontosabb érdekei ellen. Az anyagi tönkre jutás veszélyének örvényébe sodortatnék az ország, ha a kérdéses négy év leteltével csak az orsovai csatlakozás lenne a forgalomnak átadható. Csak az egyidejű megnyitása a két összeköttetésnek biztosíthatja hazánk számára a világforgalmat; ennek megvalósulása egyértelmű lenne a nemzettest halálos megsebzésével.

Teljes tudatával bír a tömösi csatlakozás mielőbbi kiépítése eme nagy jelentőségének a kormány s épen ezért ki is jelentette a pénzügyi bizottság tegnapi ülésében, hogy a brassy-tömösi vonalrész kiépítésének módoszatai iránt még az őszi ülészek folytán törvényjavaslatot terjesztend a ház elé.

Reméljük, hogy a romániai kormány is hasonló pontosságot fog a tömösi szorosig vezető pályarész négy év alatti kiépítése körül tanusítani. E kötelezettséget egy nemzetközi szerződés ruházta rá, a melynek törvénybe iktatása által Románia maga vállalta el a kezességet annak teljesítése iránt.

Tisza Kálmán beszéde

a képz. ház jul. 3-diki ülésén.

(Folytatás.)

Mi nő jog a választási jog? olyan, a mit nem is lehet másutt, mint államban gyakorolni, (Felkiáltások: Ugy van!) tehát az nem a természeti állapot kifolyása, a melyben nem gyakorolható, hanem az államban élés kifolyása. (Helyeslés.) Az alapot tehát, melyet felállított, már magában nem fogadhatom el.

Hátra van még, hogy más alapon, úgy mint állami jog, helyes-e az általános szavazati jog vagy nem? Hosszas vitába ereszkedni nem fogok, de főbb vonalaiban nézeteimet kénytelen vagyok elmondani. (Halljuk!)

En részéről azt tartom, hogy minden államnak feladata oda törekedni, hogy minden fia, vagy ha tetszik, még idővel talán minden gyermeke képesítve legyen műveltség, függetlenség és ontudatos hazafi meggyőződés által arra, hogy ezer fontos jogot gyakorolhassa. (Helyeslés.)

Nem azért, mintha ez természeti joga volna, de azért, mert az állam feladata minden polgárát a lehető legmagasabb színvonalra emelni igyekezni. De ismét meggyőződésem az, hogy a hol ezen helyzet még elő nem állott, az általános szavazati jog nem

„Hogy esik, hogy én tudja, hogy én mr. Crimsworth testvére vagyok? azt hittem, hogy én és mindenki csak úgy néz rám, mint egy szegény segédre.”

„Bizony nem is másképp; s ugyan mi is én egyéb, mint szegény segéd? Dolgozik Crimsworthnak; az megfizet érte — még pedig elég nyomorultul.”

Hallgattam. Hunsden beszéde kezdett a szemtelenségre, de modora még sem sértett legkevésbé sem, csak felingerelte kíváncsiságomat, hogy csak folytassa; egy kis idő múlva meg is tevő.

„Ostoba az egész világ — kezdé ismét.

„Hogy hogy, mr. Hunsden?”

„Csudálom, hogy még kérdeheti; hisz én a legjobb bizonyosság az ostobaságra, melyre czélzol.”

Elhatároztam, hogy kényszeríteni fogom, hadd magyarázza ki magát önként, a nélkül, hogy nekem kelljen rá erőltetnem, ismét visszatértem tehát hallgatásomra.

„Ha iparos akar lenni?”

„Három hónap előtt komolyan az akartam lenni.”

„Hm! elég bolondság — no hiszen! épen úgy néz ki, mint egy iparos! milyen gyakorlati, üzletszerű egy arca van!”

„Arcom olyan, mr. Hunsden, a mint az Ur megteremté.”

„Az ur sem arcát, sem fejét nem teremté X. számára. Mi hasznát veheti itt az eszményiség, egyenlőség, önbecsülés, lelkiismeretesség hú-hójának? De ha tetszik önnek Bigben-Close, csak maradjon itt: a maga dolga, nem az enyém.”

elvi, nem benne rejő bűnénél fogva, hanem azért, mert a viszonyok közé nem való mindig és mindennél épen a szabadságnak fog ártalmára lenni. (Élénk helyeslés.)

Hivatkoztak arra mind Mocsáry, mind Irányi t. képv. társaim, hogy a Franciaországban történeteket lehetetlen az általános szavazati jognak tulajdonítani.

Mocsáry képv. társam elmondotta, hogy ott van a centralisatio, ott vannak a különböző monarchikus pártok, ezek a baj okai, az általános szavazati jog pedig a szabadság legnagyobb garanciája. Irányi t. képv. társam pedig azt mondá, hogy a III. Napoleonnal összeköttetésben lévő bizonyos eseményeket nem az általános szavazati jog idézte elő, de előidézték ezek a tulhajtás által, mely sokakat a hatalom karjaiba kergetett, és ha az általános szavazati jog ráadta is erre a szentesítést, mégis, mit ér, megmutatta azzal, hogy 18 év múlva ugyanezen általános szavazati jog buktatta meg III. Napoleont és állította fel a köztársaságot.

A mi, t. ház! azt illeti, hogy nem egyedül az általános szavazati jog oka minden bajnak, mely történt, azt teljes készséggel ismerem. De vajjon azon általános szavazati jog, mely mellett mindezek meg nem történhetnek, azon általános szavazati jog, mely által a többségre jutott párt, legyen az bármelyik, a szomorú események legfőbb okát, a centralisatiót, fentartja, vajjon az általános szavazati jog, mely mellett a dynastikus pártok küzdései az ország veszélyeztetésével fenmaradhatnak, oly országban, mely a múlt századok folyamában összeforrott egy nemzetségből állt és majdnem egy hitfelekezethez tartozik, vajjon az ily általános szavazati jog hogyan lehessen a szabadságnak valami nagy garanciája, azt részéről meg nem érthetem. (Helyeslés.)

A mi pedig azt illeti, hogy tulzás volt egyik okozója a bajoknak, ebben tökéletesen igaza van t. képv. társamnak és igen óhajtanám, hogy mindazok, kik akár az általános politikai, akár bármely irányú nemzeti szimpontokból tulzás felé hagyják magukat hajtatni, fontolják meg ezen körülményt, mert a mint megeshetett másutt, megeshetik még Magyarországon is, hogy a magát fennállásában veszélyeztetve látó nemzet hasonlólag kész lesz, meglehet, magának is kárára, de minden esetre a tulzókna és az országnak is kárára paktálni oly hatalommal, melylyel hogy paktálnia valaha kelljen, Isten mentsen meg bennünket. (Tetszés.)

Az azonban, hogy ezen általános szavazati jog buktatta volna meg III. Napoleont, melyet felállítani, vagy legalább helyben hagyni segített, engedelmet kérek, határozottan nem áll. (Ugy van!)

Ki buktatta meg Napoleont? A porosz szuro nyok és a párizsi forradalom. És hogy mikor meg is volt már a republika, és republikánusok kezében volt a kormány, mennyire nem bíztak maguk a republikánus igaz barátjai az általános szavazati jog szabadságra vezető erejében, mutatja az, hogy a Napoleonidák azon kívánsága ellen, hogy a nép megszavaztassék, épen a republikánusok küzdöttek. (Ugy van!)

„Hátha nem lehet másképp?”

„No nekem semmi közöm vele, mit bánom én, mit csinál, vagy hová megy? De már kihültem, már most megint táncolni megyek; s milyen szép lány ül ott a díván sarkában, mamája mellett. Néze csak, hogy elröpitem egy szempillantás alatt. Néa Waddy, a Waddy Sanyi, hogy vitorlázik felé; elkapjam az orra elől?”

S mr. Hunsden elléptetett. A nyitott szárnyajtón át néztem utána; előbb ért oda, mint Waddy, fölkerste a szép lányt s diadalal vitte nyert prédáját. Jó növési fiatal nő volt, gömbölyű alakkal, elragadóan öltözve, csak nem úgy, mint mr. Crimsworth, Hunsden hévvel pördült volt a keringőben; aztán az egész este oldalánál maradt s kiolvastam a lány lelkesült és boldog vonásiból, hogy Hunsdennek sikerült tökéletesen kellemessé tenni magát; a mama is meglegedetten nézett ki, vaskos alakjával, turbánjával fején, — névszerint mrs. Lupton; hihetőleg jóslátományok lebegtek szemei előtt. A Hunsdenek régi faj valának s bármennyire mutatta is York (ez volt előbbi ellenfelemnek neve), hogy mily lenézőleg fogja föl a születés előnyeit; szívének rejtekében egész értékében tudta és méltányolta régi — bár nem előkelő — fajújának kitüntetését, melylyel a szerencse fiaival telt X. elhalmozá, kikről még példaszó is volt, hogy ezer közül egy sem ismerte magyapját. Azonkívül a Hunsdenek, hajdan gazdagok s most is függetlenek valának s a világ erősen állította, hogy a mint York neki indult, házának némileg hanyatló vagyoni állását a régi virágzásba helyezi vissza.

Különb Irányi Dániel t. képviselőtársam Róma példáját is felhozta. Azt mondta t. képviselő ur, hogy ott sem az általános szavazati jogot illeti a hiba, hanem azt, hogy a nép el volt szegényedve és ezen elszegényedés folytán jutott a hatalmakok és gazdagok kezébe.

Igaza van, ott sem az általános szavazati jognak önmagában rejő hibája okozta a bajt. De ha ő szerinte is okozta, akkor, midőn a nép el volt szegényedve, ugyan kérem, hogyan követelheti, hogy mi hozzuk az általános szavazati jogot, midőn a fájdalom! népünk csakugyan el van szegényedve, s épen azon oldalról ma is ballottuk hirdetni, hogy mennyire nyomorult, koldus és éhenhaló a mi népünk.

Szerintem az igazság ott van, hogy az általános szavazati jog önmagában nemcsak bajt nem okoz, de ha megvannak a kellő viszonyok, melyekben alkalmazandó, minden államnak javára fog válni. De ha behozatik, mielőtt e viszonyok megvolnának, minden államnak és mindenütt a szabadságnak van kárára. (Helyeslés.) Ez az t. ház! a miért én ma minálunk az általános szavazati jogot behozni nem kívánom. (Helyeslés.)

(Folytatás következik.)

A vasuti és az állandó pénzügyi bizottság együttes jelentése

a román fejedelemséggel vasuti csatlakozások tárgyában 1874. évi május hó 31-én kötött egyezményről szóló törvényjavaslat tárgyában.

A vasuti bizottság ezen törvényjavaslatot az ahhoz mellélt miniszteri indoklás alapján, — általánosságban elfogadta.

Az iránt a vasutibizottság kebelében nézetkülönbség nem uralkodott, hogy vasuthálózatunkat a kelettel, illetőleg a délkelettel is kapcsolatba kell hoznunk.

Megkivánja ezt különösen hazánknak mindinkább fejlődő ipara, mely leginkább a keletfelé fogja érvényesíthetni munkássága gyümölcseit.

A törvényjavaslatban kijelölt csatlakozási pontokra nézve (Orsova és Tömösnél) a bizottság azon nézetben van, hogy ezek a jelen pillanatban a legelőnyösebbeknek mutatkoznak, nem csak azért, mert a mostani viszonyok közt egy más irányban való összeköttetés nehezen volna kivihető, hanem azért is, mert a törvényjavaslatban kijelölt csatlakozási pontok a kérdésben levő vasuti összeköttetést a legrovidebb vonalon eszközlik.

Kíváncsún tartotta volna a bizottság, hogy az egyezményben szorosabban és határozottabban adatott volna kifejezés annak, hogy az építendő két vonal simultán megnyitása is biztosítható. Minthogy azonban a kormány a bizottságban jelen levő tagjai oda nyilatkoztak, hogy az egyezmény III. cikke általok és a Román fejedelemség kormánya által csak is úgy értelmezetik, hogy a kérdésben levő két vasuti vonal egyidejűleg fog építtetni és egy és ugyanazon időben fog a forgalomnak átadni, — a bizottság a nyilatkozatban megnyugodott.

E körülményeket megfontolva mrs. Lupton széles arcára épen rá illt az az öntelt mosoly, midőn látta, hogy Hunsden-Wood örökös ayyal van elfoglalva, hogy kedves Sára Mártájának dühösen tegye a szépet. De én, kinek vizsgálódásai bár kevésbé feszültek, de hihetőleg pontosabbak valának, csak hamar észrevettem, hogy az anyai reménykedés alapja igen ingadozó volt; Hunsden urának, — látni való volt — hogy inkább volt szándékában benyomást tenni, mint elfogadni. Én nem tudom mi volt az benne, a mi nekem — a mint vizsgáltam, (egyéb dolog sem volt) mindig csak úgy tetszett, mintha idegennel volna dolgom. Alakja, vonásai egészen angolok lehettek, bár e részben is volt benne valami gallus: de az angol tartozkodó természetből semmi sem volt rajta, valahol, valahogy megtanulta a mesteriséget, hogy lehet az embernek magát egészen kényelmes helyzetbe tenni. A tulnomságot nem szenvedte, de azért még sem lehetett köznapinak nevezni. Nem volt különöz — sem rejtély — és még sem hasonlított senkihez, a kit csak valaha láttam; magaviseletében határozottan uralkodó önmegelégedés nyilatkozott, de néha leirbatlan árny vonult el arcán, mint napfogyatkozás, mintha benső kétely támadt volna lelkében, maga, szavai és tettei felett: mintha nem lett volna megelégedve életével, társadalmi állásával, kilátásaival a jövőbe, vagy szellemi tökélyével — nem tudom melyikkel a sok közül; meg lehet, hogy az egész csak epés természetének volt nyilvánulása.

(Folytatás következik.)

„KELET” TÁRCZÁJA.

A tanár.

Regény.

írta: Curren Bell,

Eyre Jane, Shirley stb. szerzője.

Harmadik fejezet.

(Folytatás.)

Nyűgódian válaszolék.

„Hasonlítsa ön maga-magát össze mr. Crimsworth Eduárdal, mr. Hunsden.”

„Oh Crimsworth teltebb mint én, azt tudom; aztán orra is egyenes, szemöldei ívesek, stb; de ez előnyök — ha ugyan előnyök — nem anyjáról, a pátriciáról öröklötték rá, hanem atyjától, az öreg Crimsworthól, ki — a mint atyám mondta — olyan érdemes leivert képesség volt, a milyen csak valaha indigót shvert a katlanban, de a mellett a legszebb férfi volt a három kerületben. Maga Vilmos családjának aristokratája s a világért sem oly szép gyerek mint plebejus testvére.

Volt valami mr. Hunsden gonyolódó beszédében, a mi jobban tetszett, mint mikor, mert engem is jobb bangulatba hozott. Az érdeklőség egy nemével folytattam hát a beszédet.

Az egyezmény magyar szövegében a következő nyomda- vagy fordítási hibák javítottak ki.

A 7-ik cikk 3-ik bekezdésének utolsó sorában levő „tehetségében” szó „hatalmában” szóval cserél-tetett fel.

A 8-ik cikk utolsó bekezdése 2-ik sorában előforduló „tehervonatok” helyében „vonatok” téte-tett s az ugyan e sorban levő „és” szó után „az”-ig-tattatott.

A 19-ik cikk utolsó sora következőleg változ-tatott meg: „kezelését megkönnyíteni.”

Végre az egyezmény kelte következőleg javít-tandó ki:

„Kelt Bukarestben, három példányban 1874. május 19131.”

Az állandó pénzügyi bizottság a román fejede-lemséggel vasuti csatlakozások ügyében kötött egyez-ményt elfogadta azon okoknál fogva, a melyeket azt a miniszterium jelentésében indokolja, és a melyek a vasuti bizottságot is annak elfogadására bírták.

A bizottság azok után, a mik ezen egyezmény-re nézve a miniszter indoklásában foglaltaknak, nem is tartja szükségesnek ezen szavazatát indokolni.

Mindenki elismeri a kelettel leendő vasuti ösz-szeköttetés sürgős szükségét és azon nagy fontossá-got, melylyel a vasuti hálózatunknak ezen iránybani kiegészítése bir.

Miután ezen egyezmény világos és határozott értelme szerint két ponton állapítja meg a kelettel való összeköttetést Tömösnél és Orsovánál és e szerző-dés által a temesvár-orsovai kapcsolat mellett bizto-sítva van azon kapcsolatnak egyidejű kiépítése is, mely az országnak egy nagy kamathbiztosítással el-látott vonalát, a keleti vasutvonalat a keleti forga-lom, egy jelentékeny részében részesíti és így az or-szág egy sürgős érdekének kielégítését teszi lehetővé, — a bizottság az egyezmény elfogadását ajánlja a háznak.

Az egyezménynek magyar szövegében a vasuti bizottság által tett irányi módosításnyokon kívül, melyekhez a pénzügyi bizottság hozzájárult még a következő irányi módosításnyok teendők a pénzügyi bizottság nézete szerint:

A 2. cikk második bekezdésében e szó elé „első” teendő ezen szó: „az.”

A 8. cikk utolsó bekezdésében „tehervonatok” helyett „vonatok” és után „az” teendő közbé.

A törvényjavaslata: nézve a bizottság egy módosításnyát, hoz javaslatba:

Miután a szerződés világos értelme és a kor-mány határozott kijelentése szerint is a két csatla-kozási pont együttes kiépítése és egyidejű megnyi-tása van az egyezmény VII. cikkében biztosítva: a bizottság ezt az egyezményt becikkelyező törvény-javaslatban is világosan és határozottan óhajtja ki-fejeztetni a törvényjavaslathoz módosított szerkeze-te által, mely szerint beigattatnak a következők tétel:

„A szerződésben kijelölt Orsovánál és Tömösnél csatlakozó magyarországi — román vasutaknak egyidejűleg leendő kiépítése és üzembe bocsátása tárgyában.” és így a törvényjavaslat így hangzanék:

Törvényjavaslat.

a román fejedelemséggel vasuti csatlakozások tárgya-ban 1874. évi május hó 31-én kötött egyezményről.

Ő császári kir. és apostoli Felségének, valamint Romania fejedelme ő ténseggének meghatalmazottjai által az 1867. évi XVI. törvényezik III. cikkében előszabott módszerint a szerződésben kijelölt Orso-vánál és Tömösnél csatlakozó magyarországi román vasutaknak egyidejűleg leendő kiépítése és üzembe bocsátása tárgyában kötött és Bukarestben 1874-évi május hó 31-én aláírt vasuti egyezmény, miután az országgyűlés által elfogadtatott és az említett egyez-mény több mindkét szerződő fél által szokott mó-don megerősített, ezennel az ország törvényei közé ig-tattatik.

Budapestben, 1874. július hó 3-án.

Korizms László s. k. Csengery Antal s. k.
a vasuti bizottság elnöke. az állandó pénzügyi bizottság elnöke.

Szögyény László s. k. Széll Kálmán s. k.
a vasuti bizottság jegyzője. az állandó pénzügyi bizottság elnöke.

A Teleki-könyvtár.

Az erdélyi reformált egyházkerület idei köz-gyűlésének jegyzőkönyve épen most jelent meg, s könyvtári uton is megszerezhető.

Az egyházi és iskolai nagyfontosságú ügyek elintézéséről nevezetes e közgyűlés, mint e lapok ol-vasói annak idején értesítve voltak, a többiek közt a maros-vásárhelyi Teleki-könyvtár kérdésével is foglal-koztak.

Érdekesnek tartjuk ez olyannyira fontos és köz-érdekű ügynek okmányoszerű ismertetése tekintetéből az érintett jegyzőkönyv idevonatkozó pontjának tej-tartalmu közlését, hogy a nagy közönség való ada-tok alapján tájékozassa magát az ügy miben állta felől. — annyival is inkább, mivel, ha jól vagyunk értesülve, a kérdés egy egészen új fordulatot vesz, már a legközelebbi időben. De addig is, míg cél-zerűnek látnók ez új fordulat nyilvánosságra hoz-a-talát, közöljük a jegyzőkönyv szövegét, mely így hangzik:

„40. A Teleki-könyvtár ügyében az ig-tanács által kiküldött és 16 j.-k. sz. a. kiegészített bizott-ság beadván véleményes jelentését, elnök gr. Mikó Imre őrnagy, a gr. Teleki családál vérségi ösze-kötöttségben lévő, az elnöki székét br. Kemény Gá-

bor, egyh.-kerületi főgondnok urnak engedi át. Ez-után olvastatik a következő jelentés:

Tisztelet egyházkerületi közgyűlés!

Tisztelettel alóírt bizottság avval levén meg-bizva, hogy a marosvásárhelyi Teleki-könyvtár ügyé-ről az egyh.-kerületi levéltárban foglalt adatokat ösz-szeállítsa, hogy ezeknek alapján a nm. közoktatási minister urnak¹⁷³ 1874. eln. sz. a. érkezett leirata ér-telmében az egész kérdés mibenléte kimutatható le-gyen: tiszteletteljes jelentésünket a következőkben tesszük meg.

Maga a boldog emlékeztető kancellár, n. gr. Teleki Sámuel végrendelete és codicillusa, a könyv-tárba vonatkozó pontjaival, már a múlt évi egyh.-kerületi közgyűlés előtt állott s titkárnok által hite-lestett példánya az iratok között jelentésünkhöz van csatolva. Az eredeti végrendeleti okiratok jelenleg rendelkezésünkre nem állanak, miután a birtokkiiga-zítási kérvénynyel a m.-vásárhelyi telekkönyvi ható-sághoz az eredetinek kellett benyújtatni. A nm. mi-nister ur kívánságát tehát csak ez általunk hitelesi-tett másolat felküldésével elégíthetjük ki s ha a nm. minister ur törvényszékileg hitelesített másolatot kí-ván, az így kiállítandó másolat kiszolgáltatása iránt rendelkezze a megnevezett telekkönyvi hatósággal.

A mi már magát az ügy történelmi menetét illeti — mellőzve itt b. e. kancellárral folytatott le-velezést, a végakarat megküldését, őrzését, felbontá-sát illetőleg — a Teleki-könyvtár kérdése a volt fő-consistorium actáinak tanúsága szerint legelőször 1822-ben, az aug. 17-én tartott gyűlésben fordult elő, midőn 181/1822. sz. szerint a nemes alapító ha-lála bejelentvé, az addig pecsét alatt őrzött két rendbeli rendelkezés felbontatván, felolvastatott, a b. e. gróf vejének, gróf Rhédei Ádámnak megbízott sze-mélyese, Csibe István, jelenlétében, ki is a felolva-sott okmányok hiteles pártját kérte és nyerte meg.

A fennebbi szám kapcsában 1823. jan. 5-dikén tartott főconsistorialis gyűlés vette aztán a végren-dekezést tárgyalás alá, megrendelvén a főconsistori-um exactorának, hogy az alapító okmányokat a fun-dationalis levelek közé iktassa be; az udvari agens, Szűcs Istvánnak, hogy a teljes végrendelet hiteles másolatát szerezz meg testamenti executort. Be-nyovszky Mihály, urtól — a mi azonban a végén sem sikerült.

A testamentaliter megszabott superattentiónak gyakorlati kivételére nézve a nevezett gyűlés abban állapotott meg, hogy „bár meg nagyon győzeteltve az ő Excia fia maradvékának, u. m. — gr. Teleki Ferencz atyáknak — nemes buzgóságáról, mind. azon engedelmes tiszteletéről, melylyel elfelejtethetlen emlékeztető édes atya hamvaihoz s ő Exciajának köz-hasznú rendelkezéshez viseltetik” — — — és „azzal a teljes bizodalommal vagyon, — — — hogy a ne-vezett atyánk fia a fidei commissumnak teljes és pon-tos administratioja által nevezetes — — gyarapodást fog szerezni: mindazonáltal, minthogy az ő Excia rendelkezése kötelességévé tette főconsistoriumunknak azt, hogy a fidei commissumnak — — — administatiojára superattentióval legyen, tehát elkerülhetlenül szüksé-ges, főconsistoriumunknak is azon fidei commissum állásának evidentiában való tartása végett időről-ide-re tudni azt, hogy azon f. com. miképen adminis-traltatik és testans n. g. ur ő Excia e tárgybeli rendelkezéseinek miképen tétetik elég” Mihez képest a codicillus gr. Teleki Ferencznek párban megküldet-vén, a nevezett gróf fölszólított, hogy nyilatkozzék: miképen szándékozik a f. commissumot administralni, és ha „erre nézve egy állandó planumot készíteni szükségesnek tartaná — mely valósággal nem is vol-na szükségtelen — azt főconsistoriumunkkal közöl-ni ne terheltelessék.”

A főconsistorium ilyen álláspontja. melyet a Teleki könyvtár curatorával szemben, a superattentio-ra nézve, elfoglalt alapját vetette meg a végrende-letilig kijelölt Teleki-ág legidősebb férfi tagja és a volt főconsistorium között azóta szakadatlanul folyó vitá-nak s ehhez képest a kérdés összehangolításának. A fő-consistorium ugyan nem olyan számadást követelt, a melynek felülvizsgálására s így eshetőleg kifogásolá-sára joga lett volna, mit nem is tehetett, miután a végrendelet azon határozott kijelentése, hogy az egye-nes fiu-ág kihaltával a főconsistorium által, a fiu-ági családnak meggyezésével, választandó leányági curator majdan számadással tartozik, indirecte azt is involválja, hogy az egyenes fiu-ágból működő cu-ratorok számadással nem tartoznak; de követelte a bevételek és mikénti felhasználásának kimutatását, hogy így folyton evidentiában tarthassa a végrendelet rendelkezéseinek érvényesítését, a mint hogy kü-lönben nem is teljesíthette volna a végrendelet azon határozott utasítását, mely szerint, mint b. e. can-czellár mondja: „utolsó akaratomnak mindeneiben tökéletes teljesítését és ahoz képest jó végekre cél-zó institutumaimnak állandó pártfogásokat, fentartá-sokat az erd. ref. méltags. főconsistoriumnak atyafi-ságosan ajánlom és szívőre kötöm;” sem azon ren-deletét, hogy „legyen különös gondja, hogy ezen ren-delem teljesítéséért;” sem hogy „superattentioval legyen, és azok iránt nyilatkoztatott utolsó akara-tomat minden részben teljesítse.”

A nevezett Ferencz gróf a főconsistorium e ve-le közlött határozatára az 1824/180. sz. szerint azon értelemben választott, hogy a b. e. kancellár meg-életében átadva a thekát és hozzá tartozó birtoko-kat, írásos rendelés mellett, Ferencz grófnak, mint ő utána következő f. commissárnak, hogy azt „oly moddal administralja, a mint az jövőendőben adminis-tralni szándékozik”: ő ennek következtében minden erre szánt birtokot arendába adott, a jövedelmekből külön cessát gyűjtött, abból a kiadásokat fedez-

te, s „könyvek vásárlására fundust szolgáltatott”; néhai atyja pedig az ily módú administratióval tö-kéletesen meg levén elégedve — az administratiót jövőre is ezen módon fogja folytatni.

(Folyt. köv.)

BELFÖLD.

Kézdivásárhely, jul. 1-én. 1874.

A vidéki levelezők szokott irányával kezdhet-ném levelemet; „társas életünk pang vagy éppen nincs, színészeink nincsenek, társasági összejövetelek már már divatból egészen kimentek” sat. sat. s ha így kezdeném is tudósításonkat, városunkra és vidé-künkre kevés kivétellel egészen találna, azonban én e kevés kivételtől akarom e kedves lapok tisztelt olvasóit értesíteni.

A háromszéki Erzsébet árvaház, melynek esz-méjét két évvel ezelőtt karolta fel a szép lelkű hon-leány báró Szentkereszty Stephanie, ma biztos ala-pon nyugszik. Mult hó 21-én volt azon közgyűlés, mely az eddig működő ideiglenes választmány he-lyett állandó választmány kezébe tette le e mele-gen ápoltt szent ügyet. Ideiglenes elnök b. Szentke-reszty Stephanie jeles beszéddel nyitotta meg a köz-gyűlést, futó pillantást vetett ez ügy kezelésére, két éves történelmét hiven ecsetelte a közgyűlés előtt, kiemelvén a közreműködő lelkes honleányok érdemeit, a kik lelkesen munkáltak e szentügy oltára körül. Nyugodtan bocsátja az ideiglenes választmány mun-kálkodását a közgyűlés szigorú számadásá alá; mert meg van győződve, hogy hiven sáfárkodott minden egyes tagja. A gyűlés megnyitása után titkár Nagy Gábor tartotta titkári jelentését, ezután a pénztár-nok adta elő a pénztár állását, melyből örömmel tudtuk meg, hogy az árvaháznak közel 20 ezer fo-rintja van, a melyből mintegy tízezerézer bé is van fizetve, oly szép eredmény ez, a mely a mosta-ni pénzügyi viszonyok közt szinte a lehetetlenséggel ha-táros, a mit csak az elnök lelkes honleány fáradha-tatlan buzgalmanak, s a közreműködő városi és vidéki je-les nők közreműködésének lehet köszönni, a kik akartak s megalapították önkéntes adományból Háromszék ez első emberszereteti intézetét. Azért mindenki kí-vánja, hogy sokáig éljenek, s a közgyűlés máltanyol-ta is ez ügybuzgalmat, mert az eddigi ideiglenes vá-lasztmányt állandó igazgató választmánynyá alakí-totta Elnök lett báró Szentkereszty Stephanie, al-elnökök: Pócsa Örnagné és Hankó Lászlóné, titkár: Nagy Gábor, pénztárnok: Fejér Antal. A választ-mány névsora nem lévén előttem tudva, azért nem is irhatom meg, több városi és vidéki lelkes hon-leány lett megítéztelve választmányi tagsággal.

Nem szándékom az egész közgyűlés folyamát leírni, csak nevezetesebb mozzanatait. Főkérdés volt a pénzügyi mikéntje. Elhatározott háromféle alakban való elhelyezése, egy része jelzőlag kölcsön-re, más része urbéri papirusokban való elhelyezése, és egy része takarékpénztárban kezeltetik.

Nem vagyok hivatva ez intézkedést bírál-ni, de nem oszthatom azoknak nézetét, kik tán a mago-sabb százaléért, a telekkönyvezés melletti kikölcsön-zést hangsúlyozták az egész tőkére nézve. Mert az ilyen kikölcsönzésnél a legjobb akarat mellett is a kamat fizetés könnyen megakadhat, az ismert vi-szonyoknál fogva, s ilyen esetben míg azok törvé-nyes uton felhajtathatnának, addig könnyen juthatott volna kényes helyzetbe az árvaház, azért melegen osztom a takarékpénztári kezelést, melynél a kama-tok a pontos időben fizetnek minden fenakadás nélkül.

A jövő októberben kezdve 12 árva leány felvé-tele el lett határozva. Altörja közönsége e közgyű-lésnek jelentette be biztosa báró Apor János által, hogy ez árvaházra míg fennáll évenként 112 fítot ad a község jövedelméből; megéljeneztetett...

Irományok, számadás a legpontosabban vezet-tettek. Bár a közgyűlés figyelmét elfutotta, de elis-merésre méltó a k.-vásárhelyi honleányok azon ne-mes áldozatkészsége, hogy az árvaház hat árváját s a benne levő személyzetet egy év óta önkéntes ado-mányból, az eddig tett áldozatokon kívül, fentar-totta, úgy hogy az alap egy év alatt az árvaház fentartására semmit sem költekezett, ez nemes és elismerésre méltó tett, ezzel szemben éppen oly meg-foghatatlan ellentét a sepi-szent-györgyi némely honleányok azon eljárása, hogy az árvaház részére tett saját kezű aláírásával megerősített ajánlatát visszavonni szándékoznak. Lehetőség-e, hogy az adott szóval, sőt aláírással elismert kötelességet, egy ily nemes és szent ügygel szemben éppen női szív vis-zszavonja?... én nem hiszem, inkább félreértésnek tartom. Azonban ha csakugyan ilyen dolog történ-nék, nem fogok késmi e tisztelt honleányok becses nevét a mivel keresztyény világgal legottan megis-mertetni e becses lapok hasábjain. Vajha a jó és nemes iránt mindig lelkesült Sepsi-Szent-György város nemes hölgyei közt egy se találtatnék, kit ilyen értelemben kellene a haza és nemzet előtt megismertetni! Este tombolával összekötött sétahang-verseny volt a Kolönte kertben, melyből ugyan a sétahangverseny kimaradt, de a tombola 200 fítot jövedelmezett az árvaháznak.

A mult ósztól fogva készülöben van e célra egy műkedvelői előadás is, reméljük legalább az ösz-re létesül, s az is szépen fog e célra jövedel-mezni.

Mult hó 23-án délután 1 órakor nagy vihar volt és jégverés, mely nem csak városunknak, de több falunk határát csaknem egészen elpusztította. Tóhatfalva, Turpu, Katolpa, Szentlélek, Oroscsálu,

Zemplény, Almás, K.-Vásárhely, Doboly, Zágón és más helységek gazdag határa csaknem egészen tönk-re ment. Ugyanakkor Hidvégét is elpusztította. A kár mit e nagyszerű jégverés okozott kiszámitha-tatlan.

Városi speczialis társas életünkben nem sok-kal kedveskedhetem most, hogy az olvasó-egylet pénzhiánya miatt e fél évben lapjai számátán négy-gyel apasztotta, nem igen örvendetes.

A mult években alakult volt egy dalárda ügy-véd Zajzon Lászlár vezetése alatt, s néhányszor igen eleven életelt adott mind hangversenyekben mind pedig templomokban az isteni tisztelet, áhitat és buzgóság emelésében, szívet megható szép öszhang-zatos énekeivel, de mostanság semmit nem hallani róla, ugy látszik alussza a boldogok álmát, ez sem valami nagyon örvendetes.

Alakult volt több évvel ezelőtt fatalságunk közt önképző kör, s létezésének némi jelét is adta, a mennyiben az olvasókör közhasználatára több rend-beli könyveket hozott meg, most semmit sem hal-lani róla, él-e? meghalt-e? Bizony szomorú dolog az, hogy a mi magyar ifjúságunknál sok dolog, ha legszebb, ha legnemesebb irányu is, hamar elpáro-log mint a gőz, nagy gyorsan ellobog mint a szal-ma-tűz! Ez sem valami nagyon örvendetes.

.....n..

TANÜGY.

M.-Vásárhely, jul. 3. 1874.

(Vége.)

Tudvalevő dolog, hogy a világozság, értelmes-ség, a miért az adandó teljes kimerítő felelet egyet-len tudományban sem annyira kíváncsatos, mint a leg-főbb tudományban a mennyiségtanban és ennek minden gyakorlatias, alkalmazott részeiben. A szak-értő egyetlen kis odavetett kérdésre jött feleletből átérti, hogy a növendék valósággal érti-e a dolgot, vagy csak a pusztá chablon-szerű eljárás perag le a kis szájból szájáról (ha ugyan perag.) a nélkül, hogy távoli ideája is volna a dolog valódi okáról. Az ilyes tanítás és tanulásnál — más tudomány-ágban is, de főleg a mthesisben — sokkal hozzá-illőbb, megtisztelőbb és nemesebb foglalkozás még-e egy salón rockban járó emberre nézve is a kapálás. Alig volnánk képesek nehezebb foglalkozást fölemlí-teni egyhamar, mint a minő a mthesis sikeres és eredménydus tanítása; ép azért a ki arra vállalko-zik, szükségképp megkívántatik, hogy tudja, érte-se tárgyat, mit előad „vom Grunde aus;” tanulmányoz-za azon kimeríthetlen bányát végtelen szorgalommal és mint tárgyat ép oly kimeríthetlen legyen türelme is a dolog legcsekélyebbnek látszó részleteibe, ele-meibe is behatni; azokat végtelen sokszor ismét-elteni és a kifogástalan definitiókra vigyazni, mint különbe a csabhatatlan tudomány olyanná devál-válódik, mely a körülményekkel megalkuszik. E ki-vánalmaink a polg. iskola számtani vizsgáin kiél-gítést nem találtak, egyetlen ellenetett indokoló kérdésre kiesvén a fiacskák bemagolt chablonukból, megálltak és bámoltak reánk, miért valánk oly me-részek, hogy bátorokodjunk olyas valamit is kívánni tőlük, a mit Gruber ur nem tartott szükségesnek megtanítani, t. i. az eljárás okát.

A földrajz, történelem és statisticarendes tanára Kerekes Sámuel ur, Erdélyország (Tatár Péter, *) ez a török-szakad-poéta, kinek dalai, ódái üldözik már itt mi nálunk életében halálában egyaránt mind-azon nagy alakokat, kik megzámálhatatlan érdeme-ik, végtelen befolyású és hatású talentumok, egy szóval országos híruk által nemzetünknek, hazánk-nak szemefényei valának és a minők városunk polgársá-gi egyetemében általunk még nem, csak Kerekes ur által megzámálható mennyiségben találhatók. Egy szóval e hivatott poéta által való és leendő meg-énekeltetés nélkül már itt Váshelyen élni sem le-het, s halmi sem. Kérdehnél valaki, hát egy ily hi-vatott versfaragó miért kinlódik ily széles terű ta-dományok oly mély tanulmányozásával, minők: föld-rajz, történelem és statistika?

Már mi más gyöngé halandók nem lennénk képesek erre, mert „non onniapossumus omnes;” de egy hivatott geniének sok — minden lehet — M.-Vásárhelyen. S hogy ez neki mily magnifiquement lehet volt, megmutatta a vizsga; a tanulók 9/10-dének a kérdés elhangzásakor, a mely rendesen ma-ga is furcsán hangzott, (no de furcsa embernek a kérdé e is furcsa) még távoli ideája sem volt a fe-lelet mikéntjéről, sem egyik sem másik tárgyból. A harmadikról t. i. a statisticáról nem szólhatunk, miu-tán az mint tudomány csak magasabb tanintézetek-ben adatik elő, de azért Kerekes ur odabiggyeszti ezt is neve után; talán azt nevezi statisticának, ha megemlíti, hogy egyik vagy másik városnak hány la-kója van. Nagyon különös methodust követ továbbá Erdély földrajzának tanításában; legnagyobb elő-szeretettel foglalkozott kérdéseiben Erdély azon vá-roasíval, melyekben közelebből zászólson te-lés volt, s e mellett egy olyan kézi könyvet hasz-nál, mely az alkormányosság előtti időben készül-vén, a magyarok, székelyek és szászok földjére oszt-ja fel az országot. S ez az urnak 1874-dik évében történik. Risum teneatis...

Általában végig hallgatván egy elfogulatlan tanügybarát Kerekes ur vizsgáit, azon meggyőző-désre juthatott, hogy keresni kell még egy oly ta-

*) Tartunk tőle, hogy Tatár Péter ur összehasonlításért approbendálni fog.

nárt, ki azon tárgyakkal, melyeknek tanítására kötelezte magát, oly keveset foglalkoztunk és általában a tanári szép elhivatás, végtelen számú teendőit s a mi legfőbb az önmagát oly mellékes dolognak és csak úgy félállóról tekintendé, mint épen Kerekes ur. No de mit is várunk egy olyantól, ki a „port a szemébe“-féle dogmáknak oly hű apostola. Ez az oka annak is, hogy ő sem nem tudja sem nem akarja fölfogni azt a nagy igazságot, hogy kellő szak-képzettség és komoly tanulmányok nélkül a jelen előhaladó korban sehol a nagy világon nem lehet reüsszírozni, csak a m.-vásárhelyi polg. iskolaszék kebelében és az ennek subordinált intézményekben, sicuti figura docet. Nagy személyek rendesen nem igen gondolnak a csekélyebb fontosságú dolgokkal. Minima non curat praetor. Mit neki a polg. iskola tanügyei, noha director — lucas a non lucendo — ha fontosabb országos ügyekben vehet részt mint tanfőru pl. számos dalárdának levén tagja, vagy titkára, noha csak a gyertyát tudja elfújni. Mit neki a tanórák, ha jobb mulatság ajánlkozik, vagy a horgas bothoz mehet rigmust mondani. Általában ugy látszik Kerekes ur inkább akar poétasággal foglalkozni, mint a tanítással; ám lássa, helyesebb is, csak hogy akkor hagyja másnak a tért, melyre mus-tármagnyi hivatása sincs, mert világért sem oly káros a társadalom és nemzet jövőjére nézve, ha va-laki mézespogácsákra való verseket nyögdel, mintha minden alap és tanulmány nélkül a nemzeti cultura bármely kis terjedelmű veteményes kertjében kon-tárkodik.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, július 7. 1874.

— A kolozsvári árvaház évi vizsgálata mult vasárnap tartatott meg, az intézet helyiségében. A hallgató közönség valóban kellemes meglepetésben részesült, tapasztalván a szép sikert, mely áldásos intézmény mind nagyobb és nagyobb mérvben mutat föl. Jelenleg 20 árva nyar az intézetben nem csak tisztességes ellátást, hanem, mint látszik, szeretetteljes gondozást és nevelést is. Nem tehetjük, hogy minden ily előforduló alkalommal a legmelegebben ne ajánljuk e jótékony intézetet a közönség pártfogásába.

— A zene-conservatorium f. évi harmadik hangversenyét e hó vége felé fogja megtartani a váro-si redout termében. A műsor egyes számai jobba-dán kamarai zenedarabokból lesznek összeállítva. Nemes irányu, derék konservatoriumunk, mely min-denha oly méltónak mutatta magát a zenekedvelő körök pártolására, ez alkalommal is bizonyára méltó képviselője leend a nagymesterek műalkotásainak.

— A helybeli zene-conservatorium javára július 3-án a nyári színházban rendezett műkedvelői előadás nemcsak fényes szellemi bolygató nyomott bájos műkedvelőnk s a derék közreműködők szép játékára, hanem anyagi tekintetben is kiváló siker-ülnek mondható, a mennyiben 200 frtot jövedel-mezett zenekonservatoriumunk javára.

— Engel Gizella k. asszonyt, ki a zene-conservatorium javára mult pénteken rendezett műkedvelői előadásán oly szép tanujelét adá kitűnő ének képességének, mint örömmel halljuk, még egy-szer lesz alkalmunk színpadunkon látni. A szándék t. i. az, hogy még egy műkedvelői előadás rendez-tessék, melyben a részvételt a nevezett művész nő már megígérte. Még ugyan nincs megállapítva, hogy vajon ísmét a „Nőnévelde“ lesz-e előadva, vagy va-lamely más és pedig a színházi tagok közreműkö-désével színehozzandó nagyobb szabású opera. A kö-zönség mindenesetre csak nyerhet, minél többször hallgatja E. G. k. a. művészi énekét s mi részünk-ről az alternatíva mindkét ágára szavazunk a ohaj-tjuk, hogy mindkét előadásban módunk legyen gyö-nyörködni.

— A rendszeres tűzoltás intézete iránt pártfogással viseltető egy ur, ki megnevezetlen kíván maradni, a kolozsvári önkényes tűzoltók pénzalap-jának 10 frto. ajándékozván — nyilvános köszönettel fogadja Minorich főparancsnok.

— A helybeli állami tanítóképezdében tar-tandó tanképesítési (felső nép és polgári isko-lai, valamint elemi) vizsgálatokról, ugy szintén a ta-nítóképezdében belépni kívánók irólvételének feltételei-ről szóló értesítésre (l. a hirdetések között) figyel-meztetjük a t. cz. érdekletteket.

— A helybeli zeneconservatorium választ-mánya, mindazon tisztelt című hölgyeknek és urak-nak, kik közreműködésükkel a f. hó 3-án rendezett műkedvelői előadás sikerét biztosítani, szép eredményfűvé tenni szíveket voltak, nyilvános hálás köszönetet mond. Kolozsvárt, jul. 7. 1874. Dr. Hintz György, alelnök. Czirják Albert, egyleti titkár.

— A „Kékszakál“ előadása, a nyári szin-házban, tegnap kitűnően sikerült. A bohókás operett, mely mintha épen a nyári színházak számára lenne írva, meglehetősen számú közönséget vonzott s mind-végig derült hangulatot keltett. A szereplők közül dicséréttel emelhetjük ki Marczelt (Beboche) Kassai-t (Ocar gróf), Medgyaszai Ilkát (Boulette) Zassa-ghit (a kék szakál) és Lutschareknét (Clementine), de nem hagyhatjuk megrovás nélkül Kassai és Mar-czel azon téves felfogását, mintha a színésznek sza-badna a hatás amaz olcsó eszközéhez folyamodnia, melylyel élő személyeket hurezkodni színpadra. Kas-sai a nélkül is tud hatni, ha nem maszkirozsa ma-

gát Bismarcknak, Marczel pedig még jobban megfe-ledkezett magáról, midőn egy városunkban jól ismert fiatal embert utazott. Mi legalább nem tudnók az ilyes nit a művészi ambíciókkal kiegyesíteni.

— Színházi közönségünket figyelemztetjük a holnap előadásra, midőn „Ilka“ kerül, Marczel jutalmul színre. Marczel tehetsége és szorgalma megérdemli a közönség pártfogását.

— A helybeli kir. fogház helyiségében teg-nap érdekes jelenetnek valánk tanui. A kir. ügyész ugyanis a már elítélt fegyenczek számára tanfolyamot rendezett be, melyben a tanító szerepet Benedek Sa-muel, képezdei tanár és Szász Lajos, ref. felekezeti tanító, urak vállalták el díjtalanul. Az oktatásban 36 fegyencz részesült, 22 román és 14 magyar; kö-zülük 6 már fogházban került előt nyert oktatást, a tő. bi mind kezdő volt. A tantárgyak: olvasás, írás, és számolás s kisebb-nagyobb sikert minden fegyencz mutatott föl; az oktatás eredményére nézve külön-ben az is hátráltató befolyást gyakorol, hogy az it-teni fogdában legfőlebb egy évre elítélt fegyenczek állják ki büntetésüket s így csak kevés ideig része-sülhetnek a tanítás nemesítő hatásában. A hallgatóság — a kir. törvényszék elnöke, az ügyészégi személy-zet, pár törvényszéki és rendőri hivatalnok s néhány tanfőru — örömmel győződött meg mind a tanítók mind a tanítványok tanusított buzgalma felől. Hisz-szük s reméljük, hogy a miniszter módját ejtendi, hogy a fegyenczek oktatása állandósíttassék s a tani-tók, fáradságukért, némi jutalomban részesüljenek.

— Lapunk egy barátja a napokban Nagy-E-nyeden áttutaván, szemlélője volt az ottani tűzoltó-egylet gyakorlatainak s most egész elragadtatással ír nekünk ez egylet kitűnő készségéről s külön-ben pontosságáról, melylyel a parancsnokság ál-lármájelére a legrövidebb idő alatt munka-készen ki-vonult s munkálatait a vár körfalán szabatosan vé-gezé. Tudósítónk sorain, nem egészen indokolatlanul a fölötti indignatio vonul végig, hogy míg a mi tűz-oltó-egyletünk iránt napról-napra csökken a közön-ség érdekeltsége, addig Enyeden a város intelligenti-ájából és legelőkelőbb polgárai közül talán egy sem hiányzik a tűzoltók soraiból. Az enyedik továbbá avval is tul szármalytak bennünket, hogy ott a rend-fentartók osztálya (mintegy 40 tagból) szintén szer-vezve van, melyben a polgárság idősebb tagjai vesz-nek részt, míg Kolozsvárt, a tűzoltó-egylet e nél-külözhetetlen kiegészítő része még mindig csak a kegyes óhajtsók honába tartozik. Szóval az egylet s különösen a derék parancsnok — Diemár Károly, k. alügyész — minden lehető megtesz s a siker — mint tudósítónk — írja — csakugyan az, hogy Enyed Ko-lozsvárt tulszárnyalta. Reméljük csak ideig-óráig...

— Az „Erdélyi Múzeum“ 6-ik (júliusi) szá-ma most jelent meg, egy fél ivnyi melléklettel s az egész szám terét h-h „Petőfi pamphletistái és panegyristái“ című czikke foglalja el, melyet szer-ző a halhatatlan költő halál napjának — jul. utolsó napján bekövetkezendő — huszonötödik évfordulá-tára állított össze. A cikk a pamphletek közül közli az „Etfődi Andor“ aláírását; kettőt a Honderűből, (melyeket cikkíró hajlandó Szemere Miklósnak tu-lajdonítani); egyet a Lipcsében megjelent 1845-beli és a Nagy Ignácot (Tigris költészet). A panegyriszek közül után nyomolja a későbbi „Futár“ szerzőjétől származót (1845) s a Sújanszkyét (Honderű, 1845).

— A városi kutya-adót, mint halljuk, augus-tus hóban léptetik életbe. A díjak a fényűzési, vadász és háziorzók ebek után 6, 4 és 2 frt, minden háznál csak egy háziorzók levén díjtalanul tartható.

— Elveszett gyermek. Felső-szén utcában sze-gény pörészülék gyermeke ismét elveszett. Alig pár hét óta ez immár a harmadik eset, s akárhánszor fog még ismétlődni, ha a szülők a kisdiedorodákban kínálkozó védhelyet föl nem használják.

— A külföldi megyei gazdasági egylet ez évi rendes közgyűlést f. év július hó 29-én d. e. Dicsőszentmártonban a megye házában tartja meg, mire a t. cz. tagok azon kéréssel figyelemztetnek, hogy mentől számosabban megjelenni sziveskedjenek, annyival inkább, hogy általános tisztújítás is fog eszközöltetni. Oláh-Kocsárd, 1874. július 1. Far-nos Elek, a külföldi megyei gazdasági egylet jegyzője.

— Etvös nyaralója. A hivatalos lap mai számában ismertetvén a svábhgyi fogaskerekű vas-utat, egy kérelemmel fordul a vállalkozó svájciakhoz. Az Etvös villáról szólván, ezt írja: „Az Etvös-villa tövében fekvő, árnys fáktól diszító hegyi ut egy közeli völgybe vezet, még az Eötvös-féle telken. E völgyben, sudaras fák alján egy házikó áll. Egykor szentély a nemzet legnagyobb gondolkozói egyikének dolgozó hajléka; ma üttört kopottan, majdnem elha-gyatra, egy felügyelőnek lakhelye. E csendes erdei lakban szülemlették meg a leiket emelő gondolatok, itt írta Eötvös „Magyarország 1614-ben“, itt „A falu jegyzője“ és „A nővérek“ című regényeit. Ez a csendes lak volt tanuja a nagy szellem fennkölt gondolatainak. — Ma még ember tanyája; de az idő halad, vasfoga könnyen emészt, s csakhamar egy nemzeti emlék — mert az — lesz semmivé. Vegye-nek erről a derék svájciak tudomást. Örizzék, tartsák fenn e kis lakot. Ihletlen fog oda zarándokolni a nemzet minden hű fia. — Kegyeletes emlék lesz mindnyájunknak, kik közt az elhunytak szelleme örökké élni fog.“

— Páll Sándor erd. tankerületi főigazgató, s a r. o. igazgató tanács elnök helyettese mint a „Herm Zsig“ írja Szébenbe érkezett, hogy a n.-szebeni állam-

megnyomásánál megtartandó szóbeli érettségi vizs-gátat alkalmával az elnöki teendőket teljesítse.

— A magyar tartományokban a közelebb ki-adott katonai kimutatás szerint jelenleg harminczhat tábornok van tényleges szolgálatban, és pedig egy lovassági tábornok, 8 altábornagy, s 27 altábornok.

— Hogy öntözik London városát. London ut-czáinak öntözése a lehető legnagyobb szerű vállalat; a felügyelőkkel és ökökkel együtt 1500 embert fog-lalkoztat, megfelelő számú öntöző kocsikkal és lovak-kal. E kocsik egy száraz nyári napra nem kevesebb mint 30,000 tonna vizet öntöznek szét csak a bel-városban, s minthogy ama napok száma, melyeken az öntözés mulhatatlanul szükséges, évenként egyre másra 120—130-ra tehető, az öntözés költsége pedig egy év alatt 3 millió 750 ezer frankra rug. minden öntözési nap 25—50,000 frankba kerül.

— Berlinben a szövetség-tanács elhatározá, hogy a délnémetországi két forintosok 1875 évtől fogva forgalmon kívül helyeztessenek.

— A longchampi hadiszemlén a törzstiszt-i-ka egy tagja a rekkenő forráság miatt rozsul érez-te magát; egyik osztály tábornok, a mint ezt észre-vette, nyers hangon mondá neki, hogy haza távo-zzék. A fiatal tiszt ezt becsület kisbebitőnek talál-ván, a legnagyobb felindulásban a közeli pályához vágatott, itt leszállt lováról s az épen érkező vonat elé veté magát. Azonban nem mindjárt a helyszí-nén, hanem csak néhány nap múlva mult ki a ka-pott sérülések következtében. Az ifjú hadfi a sereg legreményteljesebb tisztjei közé tartozott, s az eset pályatársainál oly feltűnést keltett, hogy Ladmiraült tbnok jónak látá vizsgálatot indítani a kemény föl-lépés iránt, mely a tiszt életét kioltá.

— Kocsis ünnepély. Münchenben a bérko-csisok és nyilvános járművek tulajdonosai e hó 1-én nagy pompával ülték meg az első bérkocsi alapítá-sának százados évfordulóját.

— Könyvszemle. A szőlőszet, borászat és pinczegazdálkodás köréből következő magyar és né-met jeles művek kaphatók folytonosan Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt: Balázsházy, a pin-czegazdászról, borkereskedésről, vagyis a magy. és erd. országi boroknak sajátosságaihoz alkalmazott kezeléséről. 1 frt. — Báthy, koronás szőlőművelés, az erdélyi gazd. egyt. költségén, ábrákkal. 30 kr. Gr. Bethlen, szőlőművelés és borászat körüli tapasztalások 50 kr. Girókuti, A kertészgazda, gazdas. kertészeti, szőlészeti és borászati szaklap, egész év-re 6 frt. — Dr. Entz, borászati utazása Francia-országban 50 kr. — Dr. Entz, A szőlőszet és bo-rászat Erdélyben. 1 frt. — Dr. Entz, Magyar-or-szág borászata 1 frt. — Gyürki, borászati szótár, betűrendben kellő magyarázattal ellátva. 80 kr. — Bárd Kemény, a szőlőépítés gyakorlati módja 30 kr. — Neubauer, A bor vegytana. 1 frt. — Dr. Perlaki, népszerű borászati kézikönyv, a földművelés-ügyi ministerium által jutalmazott pályamunka, fa-metszetekkel 50 kr. — Dr. Perlaki, népszerű szől-lészeti és borászati kézikönyv, számos fametszvény-nyel. 1 frt. 50 kr. — Dr. Perlaki, az okszerű bor-nemesítés és kezelés módja 80 kr. — Dr. Schwar-czer, borvegytan a hazai viszonyokra való tekintet-tel, 36 kr. — Szabó, okszerű borkelés hegyaljai kézikönyve. 1 frt. 20 kr. — Tersánczky, szőlészeti és borászati titkok gyűjteménye 10 ábrával. 60 kr. — Tersánczky, a jobb szőlőművelés, borkészítés és pinczegazdálkodás könyve. 117 ábrával. 3 frt. — Babo, der Weinbau nach der Reihenfolge der Ar-beiten. 3 frt 60 kr. — Dr. Bersch, die Krank-heiten des Weines, mit 30 Photogr. Tafeln und 10 Holzschnitten frt. 10. — Beyse, Kellerwirtschaft für Weinhandler und Weinwirthe 80 kr. — Beyse, Kellerbüchlein des Weinwirthes unserer Zeit. Mit Holzschnitten 80 kr. — Dochmahl, Kathechismus des Weinbaues. Mit 36 Holzschnitten 60 kr. — Funk, der Weinbau von Ofen und dessen Umgebung. 40 kr. — Hamm, Das Weinbuch. Der Wein, dessen Be-handlung, sein Werden und Wesen, Mit 40 Abbil-dungen. Gebunden fl. 6. — Hellenthal's Hilfsbuch für Weinbesitzer und Weinändler oder der voll-kommene Weinkellermeister. Neunte Auflage. Mit 58 Holzschnitten. 2 fl. 50 kr.

Kivonat a „Hivatalos Értesítőből.“

— Az erd. gazdasági egyletnek br. Szentke-reszti Zsigmond elleni ügyében, utóbbinak zágoni fekvéségei jul. 25-én elárvereztetnek.

— Jakab Sándor ingatlan vagyona Felső-Répa községében aug. 3-án elárvereztetik.

— Néhai Fodor Károly árvaának ingatlanai Sz.-Udvarhelyt jul. 13-án eladatnak.

— Remetei József hagyatékához tartozó, Ab-rudbányán találtató ingatlan javak jul. 22-én elár-vereztetnek.

— Lechner Jánosnak N.-Szebenben levő háza jul. 30-án bíróság elárvereztetik.

— Horváth Jánosnak lefoglalt birtokai O. Vá-sárhely községében jul. 22-én eladatnak.

— Ifj. Berzenzei Miklós lefoglalt ingóságaira nézve az igénykereset a deési kir. törvényszékhez 8 nap alatt beadandó.

— Gr. Toldalagi Zsigmond és neje elleni ügy-ben, ez utóbbi lefoglalt ingóságokra nézve az igénykereset 9 nap alatt a deési törvényszékhez be-adható.

— Brassói kereskedő Florián I. javai fölött csőd nyitattott.

— A deési kir. törvényszéknel egy irnoki ál-lomás betöltendő.

— A k.-fehértvári kir. törvényszéknel ürese-désbe jött iroda-igazgatói állomásra pályázat van hirdetve.

— A gy.-fehértvári törvényszéknel egy végre-hajtói állomás betöltendő.

— Az Ottó Károly, Samuel, Luiza és Terezia nevére kiállított n.-szebeni takarékpénztári könyvec-s-kék semmisseknek nyilvánítottak.

— Néhai Pap Sámuel és neje szül. Boér Ág-nes által Kolozsvárt 1840-ben 1000 frtról a ko-lozsvári Károlina koroda intézet javára kiállított, s nevezett adósoknak telkükre történt betáblázás által megerősített, s állítólag elveszett eredeti adóslévlé birtokosul senki sem jelentkezővén, az nem létezőnek nyilvánítottak.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

a tordai kisegítő pénztár egylet forgalmáról junius havában 1874.

Bevétel:

Pénztár maradvék május hóról 6451 frt 09 kr, havi rendes és rendkívüli betét 7730 frt 41 kr, könyvdij rendkívüli betét 17 frt — kr, kamat pro-visio és váltó díj 1870 frt 48 kr, bélyegdíj és vál-tó díj 57 frt 80 kr, 210 tagtól vissza fizetett köl-csön 54762 frt — kr.

Összesen 70888 frt 78 kr.

Kiadás:

209 váltó mellett kölcsön 54075 frt — kr, kezelési kiadás 371 frt 72 kr bélyegre kiadás 57 80 kr, tőke visszafizetés 15183 frt 04 kr, pénztári készlet 1201 frt 22 kr.

Összesen 70888 frt 78 kr.

Tordán, jul. 4. 1874.

Közli az igazgató választmány.

Kimutatás

a magyar keleti vasut üzleti bevételeinek.

1873 (üzleti vonal 71 mérföld).	Utazók (üzleti vonal 71 mérföld).	1874 (üzleti vonal 71 mérföld).	Bevételek				összesen
			Pályaszé- nydíj szé- nydíj	Pályaszé- nydíj szé- nydíj	Pályaszé- nydíj szé- nydíj	Pályaszé- nydíj szé- nydíj	
jan. hóan	4678	4678	37997	61	37997	61	37997
Janu. 1 máj 31.	186471	186471	1694327	177236	85	177236	85
összesen	227265	227265	183240	235224	36	235224	36
1874	47405	47405	615631	60853	32	60853	32
ül. v. 80 mf.	212409	212409	169950	234556	86	234556	86
Janu. 1 máj 31	260074	260074	220781	135510	17	220781	17
összesen	260074	260074	220781	135510	17	220781	17

A főigazgatóság.
Budapest, 1874. jul. 3-án

— A Nagy-onyedi piac árai július hó 2-kán 1874 Alsó ausz. mérő. Tisztabuza 6 frt — kr Rozs 4 frt 50 kr. Egygyuza 5 ft 30 kr. zab 2 frt — kr. Széna 2 ft. 60 kr. Egy 61 fa 36 hftv. hosszú 12 frt. — kr. Marhabus fontja 16 kr. Konyhaliszt 14 kr. Borsó mérője 16. Lencse 24, paszuly 20 kr.

— A m.-vásárhelyi piac árai jul. hó 2-dikán a ausz. mérő Tisztabuza 6 fr. 40 kr egygyuza 3 fr. 60 krajczár, rozs 4 forint 50 krajczár zab 1 forint 70 kr pityóka 2 frt 30 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy font disznózsír 60 kr. Egy kupa borsó 32 kr. lencse 22 kr. paszuly 20 kr. Egy mázsa anyérliszt 14 frtEgy font marhabus 22 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Július 2-án 5% Metalliques 70.20 frt. Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 75.30 frt 1860 Kölcsön 109.75. Bankrészevény 974 Hitelintézeti részvények 226.— London 111.65 ft. st. Ezüst 105.— Cs. kir. arany — Napoleonor 8.90.

Urbéri kötvények: Magyarországi 76.50. Te-mesi 75.— Erdélyi 73.75. Horvátországi 78.—

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Egyesült erdélyi Takarékpénztár.

Alaptőke 333,400 frt. 30% befizet-
téssel.

Üzlethelyiség Kolozsvárt főté 2. sz.

1) elfogad pénzbetételeket 6% kamat mellett 25 krtól kezdve, betételi könyvekre vagy fo-lyó számlára; e kamatokat a betétel napjától kezd-ve a kivétel napjáig számítja, a minden július 1-én és január 1-én tőkésíti.

2) Előlegeket ad a börzén jegyzett ér-tékpapirokra.

3) Leszámitol szabályszerűen kiállított váltókat.

4) Vesz és elad értékpapirokat.
Az Egyesült Erdélyi Takarékpénz-tár igazgató választmánya.

269. Sz. 1874.

(240)

(1—3)

Hirdetés.

Az itteni tanácsnál a főjegyzői állomás üresedésbe jövén, ezen évenkénti 400 frt. rendes fizetéssel, 100 frt. évi szállás pénzzel és más mellék jövedelemmel ellátott állomásra, ezennel a pályázati hirdetés folyó év **augustus 20-ig** kiíratik. Pályázók lehetőségig az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §-a szerént előszabott jegyzői minősítvényt az eddigi alkalmazásukat, ugyisint a három országos nyelv különösen a német és magyar nyelv tökéletes birását kimutatni kötelesek. A folyamodványok az alólírt tanács elnökéhez benyújtandók.

A tanács elnöke.

Teke, 1874. július 4-én.

(238)

Pályázati hirdetés.

(1—3)

A kolozsvári állami **tanító képezdében** az 1874. tanév kezdetével az I. osztályba felvételnél olyan egészséges fiú növendékek, kik 15 évet betöltöttek, az anyanyelvben, történelemben, számtanban anynyi ismerettel bírnak, mennyit a gymnasiumok, reál- és polgári tanodák 4. alsó osztályában tanítanak. A képzettség rendes isk. bizonyítvánnyal kell igazolni, ennek hiányában felvételi vizsga által. A szegény, jógyekeztetű és jó magaviseletű növendékek köztartási átalány (kosztpénz) segédlemben részesülnek. Minden felvett növendék szálláspénzt kap. A folyamodások f. évi **september 20 napjáig** alólírt jegyzőhöz beadandók, következő okmányokkal: 1) Keresztlevél. 2) Orvosi bizonyítvány. 3) Iskolai bizonyítvány. 4) szegénységi bizonyítvány azoktól, kik köztartási átalányt (kosztpénz) kérnek.

Kolozsvárt, július 6-án, 1874.

KOVÁCSI ANTAL, az ig. tanács jegyzője.

(239)

(1—3)

A **tanító képesítési** vizsgák a kolozsvári állami képezdében f. évi szeptember hóban a következő renddel fognak megtartatni:

1) A felsőbb nép- és polgári iskolai tanítói képesítési vizsgák szeptember 21. és 23. napjain a tanító képezdében.

Az ily vizsgát állami szándékozók felhívhatják, hogy ez iránti kérelmeiket a vizsga első napja előtt legalább 14 nappal tanfelügyelő mlg. Kethely József urhoz adják be. A folyamodványhoz melléklendő: 1) Keresztlevél. 2) Eddig folytatott tanítói pályáról és erkölcsi magaviseletéről szóló bizonyítvány. 3) Tanítói oklevél, vagy ennek hiányában gymnasiumi, reál- vagy polgári iskolai bizonyítvány.

2) A népiskolai tanítói képesítési vizsgák:

a) A tanítónő képezdében f. évi október 5, 6 és 7. napjain.

b) A tanító képezdében f. évi október 8, 9 és 10 napjain.

A vizsgára becsajátítás iránti folyamodványok a vizsgák megkezdése előtt legalább 14 nappal beadandók tanfelügyelő mlgos Kethely József urhoz, következő mellékletekkel: 1) Keresztlevél. 2) Bizonyítvány a képezdési tanfolyam kellő sikerrel történt bevégezéséről. 3) Eddig folytatott tanítói pályáról és erkölcsi magaviseletéről szóló bizonyítvány, különösen olyan, már korábban alkalmazott néptanítókra és tanítónőkre nézve, kik az 1863. évi XXXVIII. törvény 133. cikkelye értelmében képesítési vizsgát szándékoznak, vagy kötelesek tenni.

A kolozsv. állami képezdek igazgató tanácsának megbízásából.

Kolozsvárt, július 6-án, 1874.

KOVÁCSI ANTAL, az ig. tanács jegyzője.

(182)

(1—4)

Első dísz-temetkezési intézet

KOLOZSVÁRTT,

bel-középutca a **Segítő-pénztár** épülete mellett.

Alólírt, mint a kolozsvári első dísz-temetkezési intézet kezelője, tisztelettel tudatom, hogy **f. é. május 24 től** kezdve a temetkezési árszabály tetemesen leszállított.

Egyszerű bejelentés elég, hogy azonnal gyorsan és a kívánalomnak megfelelőleg pontosan rendelkezessék az intézet.

Az intézet raktára folytonosan el van dúsán látva minden osztálynak megfelelő ércz-, tölgy-, dió- és fenyőfa-koporsókkal, hozzávaló gyászszertekkel, szoba-díszítmenyekkel, gyászkoszikkal és egyforma fekete lovakkal.

Tájékoztatl, és hogy esetleg kellemetlen utánfizetések megelőztesenek, bátorodom az alábbi határozott árszabályt ide iktatni.

Dísz-temetés teljes szerelvényével és 6 minta szerinti családi czimerrel	
1-ső osztályu teljes dísz-temetés	400 frt.
2 od " " " "	350 "
3 ad " " " "	200 "
4 ed " " " "	150 "
5 öd " " " "	100 "
6 od " " " "	80 "
7 ed " " " "	50 "
	25 "

Kórházakból és intézetekből egy szegényebb sorsú temetés ára 22 frt.

Vidéki megrendelések ércz- és fa koporsókra és temetési szerelvényekre, készpénz fizetés, vagy utánvét mellett azonnal a legpontosabban teljesíttetnek.

Tisztelettel:

CZETZ PÉTER, kezelő és rendező.

Készpénzbeli megrendeléseknél a fuvar levélre való bélyegért 6 kr. melléklendő.

334. Sz.

(237)

(2—3)

A nagy-enyedi ev. ref. főtanodának diódi s hozzátartozó tüvisi és paczalkai 140 holdnyi szántó-, kaszáló- s szőlőből álló birtoka, 1874. év szeptember 29-ik napjától kezdve, három egymásután következő évre haszonbérbe, Diódon a tanoda házában f. évi **september-hó 12-én d. e. 10 órákor** nyilvános árverezési úton, a legtöbbet ígérőnek ki fog adatni. Bérleti kívánók 50 frt. bántpénzt tartoznak letenni. Az irt napig bántpénzzel terhelt zárt ajánlatok (Offert) is elfogadhatnak. A részletes feltételek alólírtnál megtekinthetők.

N.-Enyed, 1874. július 3.

BOGDÁN LAJOS, gazda gondnok.

Sz. 128. — 1874.

(235)

(3—3)

végh.

Árverési hirdetés.

Alólírt öfr. végrehajtó közhírre teszi, miszerint a kolozsvári kir. törvényszéknek 6541 — 1874. sz. végzésével, Karváz József csődtömegéhez tartozó bolti áru cikkek és felszerelvények elárverése elrendeltetvén, **határnapjául f. 1874-ik évi július-hó 20-ka d. e. 9 órája** tüzetett ki, Karváz Józsefnek a főtéren lévő 20. sz. alatti házában.

Az árverési feltételek alólírtnál megtekinthetők.

A kolozsvári kir. törvényszék végrehajtójától.

Kolozsvárt, 1874. július 2.

PIGER JÁNOS.

Legujabban megjelentek és Stein János erd. muzeum egyl. könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Szőlészeti és borászati titkok gyűjteménye.

10 ábrával.

Gyűjtötte és kiadta **Tercsánszky József orvos.**Ára **60 kr.** postai szétküldéssel **64 kr.**

Postadíj elkerülése tekintetéből legcélszerűbb az összeg beküldése.

A magyarnyelv szótára.

A magyar tudományos akadémia megbízásából készítették: Czuczor Gergely és Fogarasi János. Hatodik kötet (vége).

Ára 1 frt.

Politikai divatok.

Regény. Irta Jókai Mór. Ára a 3 kötetnek 2 frt 40 kr.

Camoens Luziadája.

Fordította s bevezetéssel és jegyzetekkel fölvilágosította Greguss Gyula. Ára füzve 2 frt. diszkötésben 3 frt.

Egyetemes európai jogtörténet.

A középkor kezdetétől a francia forradalomig.

Irta Hajnik Imre. Ára a két füzetnek 1 frt 80 kr.

Az ember testének szerkezete és élete.

Dr. Thomé után Paszlavszky József. 120 a szövegbe nyomtatott magyar-ábrával. Ára 1 frt.

FLEURANGE.

Regény. Craven Augustó után francziából fordítva.

Ára a két kötetnek 3 frt.

A mechanika alapvonalai.

A mivelt rendek szükségéhez alkalmazva. A magyar tudom. akadémia által a magyar hölgyek díjával **koszorozott pályamű.**

Irta dr. Bardocz Lajos. 225 fametszvényvel. Ára 2 frt.

Német — magyar pótszótár, a „német és magyar szótár”-hoz.

Irta dr. Ballagi Mór. Ára 1 frt.

Szótárak:

Német-nyelv:

HEYSE, allgemeines verdeutschendes und erklärendes Fremdwörterbuch mit Bezeichnung der Aussprache und Betonung der Wörter. 15-te Auflage Halblederband 4 fl 68 xr.

KALTSCHMIDT, Fremdwörterbuch. Halblederband 5 fl 04 xr.

SANDERS, Handwörterbuch der deutschen Sprache. Halblederband 5 fl 40.

TASCHEN FREMDWÖRTERBUCH, in welchem mehr als 20,000 Fremdwörter enthalten sind. Ein unentbehrliches Handbüchlein für Jederman. Gebunden 50 xr.

WEBER, Handwörterbuch der deutschen Sprache nebst den gebräuchlichsten Fremdwörtern. 11-te Stereotyp Auflage 4 fl 44 xr.

— — — Erklärendes Handbuch der Fremdwörter, welche in der deutschen Schrift und Umgangssprache gebräuchlich sind. Halblederband 3 fl 60.

— — — Neues vollständiges Fremdwörterbuch, enthaltend über 14,000 fremde Wörter und Redensarten. Broschirt 60 xr.

Olasz — német:

TASCHENWÖRTERBUCH, ital. — deutsch und deutsch — italien. Electrotyp Ausgabe 1 fl 20 xr.

VALENTINI, Taschenwörterbuch der italien. und deutschen Sprache. 6-te Original Auflage. 2 Theile in einem Bande gbd. 4 fl 08 xr.

WEBER, neues vollständiges Wörterbuch der italien. und deutschen Sprache. Stereotyp Ausgabe. Neuer Abdruck. 2 Theile in einem Halblederbande 5 fl 40 xr.

Orosz — német:

SCHMIDT, neues russisch — deutsches und deutsch — russisches Taschenwörterbuch. 2 Theile in einem Bande. Halblederband 2 fl 40 xr.

— — — Vollständiges russisch — deutsches und deutsch — russisches Wörterbuch zum Gebrauch beider Nationen. 2 Theile in 1 Band. gbd. 5 fl 50 xr.

Román — német:

BARCIANU, Romanisch — deutsches Wörterbuch. Broschirt 1 fl 60 xr.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében kaphatók:

Kastély és Hámor.

Regény.

Ponson du Terrail után francziából fordítva.

Ára 2 kötetnek 2 frt.

Az arany ember.

Regény 5 kötetben. Irta Jókai Mór. Ára 5 frt.

Egy tör története.

Regény. Oettinger után fordította Balázs Frigyes.

Ára 1 frt 20 kr.

Huszonöt év után.

Tóth Kálmán válogatott költeményei. 2 kötet. Pompás diszkötésben.

Ára 3 frt 20 kr.

A kórisme

megállapítására szükséges vizsgálati módszerek.

Irta ifj. Purjesz Zsigmond.

Ára 1 frt 20 kr.

A komédia elmélete.

A Kisfaludy-társaság által jutalmazott pályamunka.

Irta Névay László. Ára 1 frt.

Magyar öngyűvő

vagyis elméleti és gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben

leginkább előforduló jogügyletek elintézésére, továbbá az államfő, az államkormány, s a közigazgatási és bírói hatóságoknál ügyvédi segély nélkül benyújtható mindenemű folyamodványok, kérvények, panaszok, felebbezések, valamint a jogügyleteket tárgyzó magánokiratok és beadványok fogalmazására és szerkesztésére vonatkozólag több százra menő magyar és német szövegi iromány-példával ellátva. Minden osztálybeli honpolgárok használatára. Irta TÓTH LAJOS köz- és váltóügyvéd, Pestmegye volt tiszti főügyésze.

Harmadik, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett újabb és legújabb hazai törvények alapján ki-egészített és jelentékenyen bővített kiadás. Ára 2 frt 40 kr.

Szabályrendelet

az 1871. évi XVIII. t. cz. 74 és 75

§§. értelmében

a közjegyzői hivatal

ellátására előírt képesség beigazolása végett megkívántató szigorlat tárgyai és megtartási módja iránt. (Lenyomat a „Budapesti Közlönyből.”)

Ára 10 kr. Postán küldve 12 kr.

Kapható Stein János

MEYERS KONVERSATIONS-LEXIKON

Subscriptions-Einladung auf die Dritte Auflage

360 Bildertafeln und Karten.

Heftausgabe: 240 wöchentliche Lieferungen à 5 Sgr.

Bandausgabe: 30 broch. Halbbände à 1 Thlr. 10 Sgr. 15 Leinwandbände à 3 - 5 - 15 Halbfranzösbände à 3 - 10 -

Bibliographisches Institut in Leipzig, Germany.

(436)

(18—24)

A Diána-fürdőben

naponta a szokott órákban a jótékony hatású **gőzfürdő** nem különben a meleg **kádásfürdő** árban reggeltől estig, a legillendőbb árban élvezhetők, különös tekintettel lévén a minden felekezettől **tanuló ifjuság** részére, a kik is főképpen a délutáni órákban fele árban, ugyanint 30 kr-ért részeshülhetnek, a testi tisztaságot és egészséget előmozdító fürdő-intézetben.

Kolozsvárt, 1873

a Diánafürdő-igazgatósága.

(475)

(6—*)

Wheeler & Wilson

Mfg. Co. Newyorkban

legnagyobb díjt nyerte a bécsi kiállításon a

haladási érmet.

öt évi írásbeli jót-állás.

öt évi írásbeli jót-állás.

60

forinton felyül

nagy választékban

Teutsch J. B.-nél Segesvártt,

mint a valódi **Wheeler és Wilson**-féle varrógépek egyedüli raktárosánál.